

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 93/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Capitol Legal Group, advokátska kancelária s. r. o., Digital Park III, Einsteinova 19, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Rastislav Hanulák, vo veci namietaného porušenia základného práva „na právnu istotu a legitímne očakávanie“ podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a čl. 4 ods. 1, 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mesta Bratislava v konaní o podnete sťažovateľky vo veci ochrany verejného záujmu z 8. októbra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva „na právnu istotu a legitímne očakávanie“ podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 4 ods. 1, 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mesta Bratislava (ďalej len „mesto“) v konaní o podnete vo veci ochrany verejného záujmu z 8. októbra 2019 (ďalej len „napadnuté konanie o podnete“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala odôvodnený podnet adresovaný mestu podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“), v ktorom namietala porušenie čl. 4 a čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 6 ods. 3 ústavného zákona verejným funkcionárom – poslancom mestského zastupiteľstva [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka uvádza, že zastupiteľstvo mesta zaradilo ako bod prerokovania len informáciu o začatí konania podľa ústavného zákona, avšak následne v rámci rozpravy o jej podnete nijak nerozhodlo a je aj naďalej pasívne.

3. Sťažovateľka postup mesta v napadnutom konaní o podnete považuje za neakceptovateľný, porušujúci jej označené práva. V tejto súvislosti uvádza, že využila aj podnet adresovaný Krajskej prokuratúre v Bratislave, ktorý bol vybavený oznámením

č. k. Kd 21/20/1100-3 zo 4. februára 2020. Sťažovateľka tiež vyslovila názor, že jej prípadná žaloba proti nečinnosti správneho orgánu by bola odmietnutá, pretože sťažovateľka nie je účastníkom tohto administratívneho konania. Postup mesta v napadnutom konaní o podnete je podľa jej názoru v rozpore s viacerými konkrétnymi ustanoveniami ústavného zákona, ktoré mali vyústiť až do porušenia jej označených práv. Podľa názoru sťažovateľky mesto konalo svojvoľne, spôsobom, ktorý ústavný zákon neumožňuje.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol nálezom v tomto znení:

„Základné právo Sťažovateľa na právnu istotu a legitímne očakávanie podľa článku 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 4 ods. 1, 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd porušené bolo.

2. Základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Mesta porušené bolo.

3. Základné právo Sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd nečinnosťou Mesta porušené bolo.

4. Základné právo Sťažovateľa na prerokovanie pred nestranným orgánom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Mesta porušené bolo.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky v zmysle ust. § 133 ods. 1 písm. a) prikazuje Hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislavy, aby vo veci ochrany verejného záujmu podľa zákona č. 357/2004 Z. z. konal vo veci konflikte záujmov poslanca

██████████. “

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Sťažovateľka sa v sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojich označených práv postupom mesta v napadnutom konaní o podnete podľa ústavného zákona, ktoré

argumentačne odvíja od tvrdenia, že mesto je nečinné v konaní, ktoré začalo z jej podnetu, pretože nerozhodlo o jej podnete spôsobom predvídaným ústavným zákonom napriek tomu, že mu ústavný zákon túto povinnosť v konkrétnej lehote ukladá. Zároveň argumentuje, že ňou tvrdené porušenia svojich subjektívnych ústavných práv nemohla uplatňovať žalobou proti nečinnosti v správnom súdnictve s poukazom na to, že podnecovateľa nemožno považovať za účastníka konania, preto by jej prípadná žaloba bola odmietnutá.

13. S uvedeným názorom o nemožnosti podať správnu žalobu ústavný súd nesúhlasí a nemôže tento názor považovať ani za okolnosť hodnú osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. V prvom rade ústavný súd poukazuje na znenie čl. 11a ústavného zákona, ktorý upravuje vzťah tohto osobitného predpisu k správnomu poriadku. V zmysle označeného článku ústavného zákona na konanie orgánu uvedeného v čl. 7 ods. 5 podľa čl. 9 až 11 sa primerane použijú ustanovenia všeobecného predpisu o správnom konaní. Sťažovateľkou napadnuté konanie o podnete bolo iniciované podľa čl. 9 ústavného zákona, teda ide o konanie, na ktoré sa primerane použijú ustanovenia všeobecného predpisu o správnom konaní. Je potrebné dodať, že podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona je orgán (v tomto prípade mesto, pozn.) povinný rozhodnúť vo veci v zákonom stanovenej lehote.

14. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

15. Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že v okolnostiach jej veci boli porušené jej subjektívne práva (konkrétne právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.) postupom mesta v napadnutom konaní o jej podnete, potom je odôvodnený záver, že ju možno/bolo možné považovať za účastníka konania o podnete už len na základe tohto jej tvrdenia s poukazom na všeobecné vymedzenie účastníctva správnym poriadkom. Účastník

administratívneho konania, ktorý tvrdí, že správny orgán je nečinný v začatom konaní v rozpore s právnymi predpismi, je oprávnený podať správnu žalobu proti nečinnosti.

16. Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti ochrany práv alebo právom chránených záujmov fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom, ak ešte neboli vyčerpané.

17. Jedným zo základných princípov, na ktorých je vystavaná nová procesná úprava správneho súdnictva, je princíp ochrany základných ľudských práv a iných subjektívnych práv (§ 5 ods. 2 SSP). V zmysle § 2 ods. 1 a § 5 ods. 2 SSP je základným účelom správneho súdnictva poskytovanie ochrany subjektívnym právam účastníkov administratívneho konania (pozri k tomu napr. BARICOVÁ, J., FEČÍK, M., ŠTEVČEK, M., FILOVÁ, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 68.).

18. Ústavný súd, vychádzajúc z námietky porušenia označených práv sťažovateľky postupom mesta v konaní o jej podnete podľa ústavného zákona, s poukazom na generálnu klauzulu vyjadrenú v čl. 46 ods. 2 ústavy konštatuje, že vzhľadom na tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základných práv nečinnosťou mesta existoval účinný prostriedok nápravy, a to správna žaloba podľa § 242 SSP, ktorou sa sťažovateľka mohla a mala domáhať ochrany svojich práv.

19. Keďže sťažovateľka právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej práv, nevyčerpala a ani netvrdila, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ale túto pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími uplatnenými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2021

Peter Molnár
predseda senátu